

AP: Válka přivedla do krize zemědělské srdce Izraele

- CZ24 News | 2. listopadu 2023

IZRAEL: Vojáci, kteří střeží farmu Aviho Chiviviana, kde pěstuje zeleninu v bio kvalitě, musí pročesat každou část pole, než ho na ně pustí. Na práci má šest hodin. Na farmách na jihu Izraele je doba sázení brambor. Jde o region nedaleko Pásma Gazy, o kterém izraelské ministerstvo zemědělství mluví jako o zeleninové zásobárně země, protože odtamtud pochází nejméně třetina zeleniny vyprodukované v Izraeli. Chivivian, který je po útocích Hamásu ze 7. října jedním z posledních zemědělců, kteří v oblasti zůstali, se neřídí ročními obdobími, ale režimem armády, píše agentura AP.

“Pokud teď brambory nezasadíme, na jaře žádné nebudou,” říká Chivivian, který bydlí ve vesničce Jated. “Pokud to vzdáme, budeme mít v Izraeli potravinovou krizi,” upozorňuje.

Válka Izraele proti militantnímu palestinskému hnutí Hamás přivedla nejlepší izraelské zemědělské oblasti rozkládající se okolo Pásma Gazy a na severu u hranic s Libanonem a Sýrií do krize. Armáda zakázala jakoukoliv zemědělskou činnost v oblasti čtyři kilometry od hraničního plotu a důkladně sleduje farmáře, jejichž pozemky leží hned u zakázané zóny.

Na severu byly kvůli raketovým útokům militantního šíitského hnutí Hizballáh evakuovány celé vesnice. Kvůli tomu, že zahraniční dělníci prchají a zemědělská města se vyprázdnila, začal Izrael dovážet více zeleniny. Ti zemědělci, kteří zůstali, si dělají starosti o budoucnost izraelského zemědělství.

Chivivian ve dnech po útocích ze 7. října přišel o celou úrodu. Nebyl schopen se o své pozemky starat, protože obec pustošili ozbrojenci z Hamásu. Všechny jeho plodiny – rajčata, okurky a sladké brambory – leží na zemi a musí je vytrhat, než bude moci půdu obdělat a začít znovu.

Velká část listové zeleniny, rajčat, okurek a paprik pochází z této oblasti, říká generální sekretář Zemědělského svazu Uri Dorman. Z farem na severu Izraele pochází podle ministerstva zemědělství 40 procent subtropického ovoce a 70 procent vajec.

Před válkou se většina potravin, které Izraelci konzumují, pěstovala v jejich zemi. Vyrůstající závislost na importu ohrožuje místní farmy, jejichž zboží dříve končilo na pultech obchodů. Minulý týden v přístavu v Haifě přistála loď s tureckými rajčaty.

Dorman odhaduje, že izraelské zemědělství se dokáže vzpamatovat během dvou, tří let. Nicméně podotýká, že nárůst dovozu může vyvolat obavy a dojem, že “nedostatky jsou větší, než tomu ve skutečnosti je”. “Pokud se lidi tímto nechají ovlivnit a začne se dovážet více zboží, budeme svědky pomalé smrti izraelského zemědělství,” říká.

Pro Chiviviana je farma, na které strávil celý svůj dospělý život, druhou nejdůležitější věcí. Tou první je zaplatit bydlení v Jeruzalémě, kam se z Jatedu evakuovala jeho manželka se šesti dětmi. Účet v bance přečerpal a většina ze zahraničních pracovníků z Thajska a Rwandy, které zaměstnával, utekla. “Můj dům je prázdný, celý kibuc je prázdný. Vypadá to, jako by se jím prohnalo tornádo,” popisuje Chivivian. “Vláda nám nedala nic. Jsme sami a úporně se snažíme zachránit potravinový systém,” dodává.

Ve snaze nalákat zpět zahraniční dělníky do oblastí, z nichž se lidé evakuovali, ministerstvo zemědělství oznámilo, že jim prodlouží pracovní víza a dá jim příplatky. Plánuje také stavět skleníky ve snaze zabránit nedostatku zeleniny a ovoce, vybudovat v blízkosti farem stovky krytů a podpořit iniciativy dobrovolníků s cílem zabránit nedostatku pracovní síly.

Před válkou asi polovinu lidí pracujících v zemědělství tvořili cizinci a Palestinci. Od začátku konfliktu ale Izrael zakázal palestinským dělníkům ze Západního břehu dojíždět do práce. Pětina zahraničních dělníků ze země utekla a mnoho dalších z práce odešlo. Kvůli tomu, že Izrael povolal do služby v armádě 360.000 členů záloh, chybí také lidé pro sklizení plodů nebo řízení nákladních aut.

V zemi se objevily nabídky tisíců lidí, kteří jsou ochotni tento úbytek pracovníků nahradit. V desetihektarovém sadu rodiny Dafnových nedaleko jihoizraelského Aškelonu dobrovolníci trhají z obsypaných stromů granátová jablka navzdory leteckým poplachům. Bez jejich práce by ovoce shnilo.

Nicméně kvůli odchodu kvalifikovaných pracovníků jde práce pomaleji a dobrovolníkům chybějí jejich schopnosti. Navíc je pro dobrovolníky náročné se na farmy ležící nejbližší Pásmu Gazy dostávat, protože potřebují vojenský doprovod. Pomáhají v mlékárně Marcela Wassera, která je jednou z 16 v této oblasti u hranice. Pochází z nich desetina mléka vyprodukovaného v zemi. Wasser zůstal v kibucu Nirim, aby se staral o krávy, jeho rodina se evakovala. Poté, co 7. října s příbuznými strávil 12 hodin v domácím úkrytu, zjistil, že pět jejich sousedů bojovníci Hamásu zabili a osm krav uhynulo při raketových útocích. Wasser, který do Izraele před 30 lety emigroval z Argentiny, každý den i přes raketové útoky vyráží za kravami, aby je nakrmil a podojil a postaral se o ty zraněné. "Bojím se o svůj život, ne o život krav," říká. "Nevím, jak dlouho to ještě vydržím," dodává.

ZDROJ: AP /